

A Balassagyarmati Törvényszék Back & Társa Ügyvédi Iroda (1094 Budapest 9. Tompa utca 10. I/3., ügyintéző: Dr. Backné dr. Gondos Katalin ügyvéd) által képviselt *Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási és Környezetvédelmi Önkormányzati Társulás* (.....) **felperesnek** - a Bódis Ügyvédi Iroda (2660 Balassagyarmat, Deák Ferenc út 9., ügyintéző: Dr. Bódis Pál ügyvéd) által képviselt*Város Önkormányzata* (.....) **alperes** ellen **kártérítés megfizetése** iránt a Balassagyarmati Törvényszéken indult perében meghozta a következő

í t é l e t e t :

A törvényszék a keresetet elutasítja.

A peres felek perköltségüket maguk viselik

A le nem rótt illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül van helye fellebbezésnek, melyet a Balassagyarmati Törvényszéken lehet benyújtani a Fővárosi Ítéltáblához címzetten.

A másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálhatja el, ha az csak a perköltségre, vagy az illeték megfizetésére vonatkozik, illetve csak az ítélet indokolása ellen irányul, de a felek ezen esetekben is kérhetik a tárgyalás tartását. A fellebbezési határidő lejártá előtt a felek közös kérelemmel is kérhetik a fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálását.

Az ítéltábla előtti eljárásban a fellebbezést előterjesztő fél számára a jogi képviselet kötelező. Ennek hiányában a fellebbezési nyilatkozat hatálytalan.

I n d o k o l á s

Az alperes 107/2004. (V.20.) számú határozatával döntött a felperesi társuláshoz való csatlakozásáról.

106 helyi önkormányzat részvételével-n, 2007. február 15-én kelt a társulási megállapodás egységes szerkezetbe foglalása, amely a tagönkormányzatok és a felperes jogviszonyát szabályozza..

A III/8. (2) bekezdése szerint a tagok kötelesek a társulás hatékony tevékenységének előmozdítása érdekében egymással együttműködni és a közös célok elérését minden rendelkezésre álló eszközzel segíteni, ideértve mindenekelőtt a pénzügyi kötelezettségeiknek a megszabott határidőn belül történő teljesítését is.

A (3) bekezdés szerint a tagok „ kifejezett kötelezettséget vállalnak arra," hogy az elsődleges célok, (10. pont) megvalósításán túl, az ennek keretében létrejött létesítmények működtetéséhez is hozzájárulnak oly módon, hogy kizárólag ezen hulladékkezelőkbe szállítják be a települési szilárd hulladékokat, éspedig a közösen elfogadott ártalmatlanítási árakon.

A társulás legfőbb döntést hozó szerve a Társulási Tanács 21/2010. (VIII.3.) számú határozatot hozott a tagi hulladékbeszállítási kötelezettség tárgyában és felhívta azokat a tagönkormányzatokat, akik a települési szilárd hulladékok beszállítását a hulladékkezelő központokba még nem kezdték meg, hogy a rendszer igénybevételi tagi kötelezettségüknek az üzemeltető Kft-vel

egyeztette, legkésőbb 30 napon belül tegyenek eleget. Utasította a társulás elnökét, hogy a tagként vállalt kötelezettség, valamint a Kft. működőképességének biztosítása érdekében a társulási megállapodással ellentétesen a hulladékot be nem szállító településekkel szemben, az igazolható bevételkiesés és a működéshez kapcsolódó valamennyi arányos üzemeltetési költség hozzájárulás beszedéséről intézkedjen.

Az Önkormányzati Társulás elnöke 2011. február 8-án kelt, az alperes polgármesteréhez írt levelében utalt arra, hogy a települési szilárd hulladéknak a-ba történő szállítása jellemzően 2010. októberében kezdődött meg. hulladékának jelentős részét ugyanis nem a-i hulladékkezelő központba szállította, így a tervezett bruttó árbevétel megközelítőleg 8.000.000 forinttal csökkent. Kérte, hogy a szükséges intézkedéseket a tagi kötelezettség betartása érdekében tegye meg az alperesi önkormányzat polgármestere, tekintve, hogy a bevételkiesés megtérítésétől a társulás nem tud eltekinteni.

Az alperes közszolgáltatója a Városüzemeltetési Kft. a-on keletkezett hulladék egy részét a-i hulladékkezelő központ helyett, folyamatosan a-i hulladéklerakóba szállította..

A felperes több felhívása ellenére az alperes nem intézkedett a teljes települési szilárd hulladékmennyiségnek a-i lerakóba történő beszállítása érdekében. 2012. és 2013-ban is felhívta erre a felperes képviselője az alperes önkormányzata polgármesterét.

A felperes hivatkozva az alperes szerződésszegésére keresetet terjesztett elő 2015. január hónapban, amelyben kérte, hogy a törvényszék elsődlegesen állapítsa meg az alperes szerződésszegésének tényét és kötelezze a tagi szerződéses kötelezettsége jövőbeli megtartására, illetve másodlagosan kötelezze 85.323.496 forint kártérítés, valamint perköltség megfizetésére. Hivatkozott arra, hogy a társulási megállapodás szerint a tagönkormányzatok a megállapodás III. fejezet 8.) pont (3) bekezdése szerint kizárólag a saját hulladékkezelőjükhöz szállíthatják csak be a települési szilárd hulladékokat, a közösen elfogadott ártalmatlanítási árakon. Az a tagönkormányzat pedig, aki a kötelezettségének nem tesz eleget, a bevételkiesést és üzemeltetési költség hozzájárulást meg kell fizetnie.

Előadta a felperes a keresetlevelében, hogy az alperes részéről semmilyen érdemi válasz nem érkezett egy alkalommal sem, nem adott magyarázatot arra, hogy tagi kötelezettségének az önkormányzat miért nem tesz maradéktalanul eleget. Magatartása szerződésszegésnek minősül, ami jogellenes, így kártérítési kötelezettséget alapozhat meg. Mivel peren kívül nem sikerült az alperessel megállapodni, ezért 2007 - 2010 közötti hulladékbeszállítási adatok alapján, és a 2011 - 2014 között beérkező hulladékmennyiség alapján Város által beszállított hulladék átlagosan 52%-kal kevesebb, mint amelyet a korábbi adatok alapján a Kft.-hez, a korábbi üzemeltetőhöz beszállított az alperes.

2011. és 2014. évben a kereset szerint ez 81.023.381 forint, a Társulási Tanács által elfogadott valamennyi lakosra érvényes 7,5 forint/fő/nap üzemeltetési költség-hozzájárulás mértékkel számolva. Kamatokkal együtt 85.323.496 forint az alperes kártérítési követelésének összege.

Ezekre figyelemmel az alperes teljes körű marasztalását kérte a felperes.

Előadta, hogy a két kereseti kérelem önállóan van előterjesztve az elsőől nem függ a második, az alperes önként vállalta, hogy a társulásba belép, ezért a társulási szerződés szerinti kötelezettségének teljesítésére köteles. Nem helytálló ezért az a védekezése, hogy nincs szankció kikötve a társulási szerződésben a kötelezettségsgzés esetére.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta az alperes kétféle kereseti kérelmének viszonyát. Hivatkozott arra is, hogy a-i Hulladéklerakó már korábban is létezett, az alperesnek a felperesi társulásba való belépését megelőzően, valamint közösen elfogadott ártalmatlanítási árat a társulás tagjai nem is fogadtak el közösen. A szerződésszegést is vitatta, utalva arra, hogy

.....-on és néhány környező településen képződő települési szilárd hulladékot a perbeli időszakban nagyrészt a-i Városüzemeltetési Kft. szállította be a hulladéklerakóba, elsősorban a-i lerakóba. A Kft. ügyvezetőjének utasítását pedig operatív kérdésekben nem teszi lehetővé a jogszabály.

A begyűjtött szilárd hulladék kisebb részének a-i lerakóba történő beszállítását az ügyvezető gazdasági indokokkal magyarázta, hivatkozva arra, hogy míg a-i lerakóban fizetendő lerakásdíj 14.967 forint + ÁFA, addig a-i lerakóban ugyanezen díjszabás 7.200 forint + ÁFA volt. Az alperes szerint nem szegett szerződést, és nincs lehetősége a bíróságnak arra, hogy kötelezze az alperest, hogy a-on keletkező szilárd hulladékot kizárólagosan a-i lerakóba szállíttassa be, mert ez végrehajthatatlan rendelkezés lenne.

A kártérítési keresetet pedig jogalap és összecszerülésében is vitatta, hivatkozva arra, hogy nem felróható az alperes terhére, hogy a vele vállalkozási jogviszonyban álló Városüzemeltetési Kft. nem csak a-i lerakóba, hanem kedvezményes díjszabás mellett más lerakóba is szállít szilárd hulladékot. A felperes állítása szerint elmaradt árbevétel miatti kártérítés, amely nem is őt illeti meg, a kárszámítás metodikája szerint is nyilvánvalóan alkalmatlan az őt ért károsodás bemutatására. Előadta, hogy nem hozott olyan határozatot a társulás, amely szerint lakosonként 7,5 forint üzemeltetési költség hozzájárulást kellene fizetni a tagi önkormányzatoknak.

Vitatta azt is, hogy a felperesnél kár keletkezne, abban az esetben, ha a-i Városüzemeltetési Kft. nem a teljes lakossági hulladékot szállítja a-i lerakóba, mivel az ártalmatlanítási díjat a beszállításkor a Kft.-nek fizetik, tehát az nem a társuláshoz befolyó bevétel, és a felperes nem bizonyította, hogy a Kft. valamilyen bevétel kiesése a felperesnél kárként jelentkezik.

Hivatkozott arra, hogy önkormányzati rendeletalkotási kötelezettségének eleget tett, így ha a Városüzemeltetési Kft. nem-ba szállítja a hulladék egy részét, akkor alperesként a felperesnek a Kft.-t kellene perelnie, nem az alperesi önkormányzatot.

A záró nyilatkozata szerint az önkormányzat kötelező feladata csak a lakossági hulladék begyűjtésére vonatkozik, tehát nem terjed ki az intézményeknél keletkezett hulladéokra. Előadta azt is, hogy-on sok intézmény is van, (iskola, kórház, BV. intézet), ahol nyilvánvalóan nem-i lakosok tartózkodnak, tehát rájuk nem terjedhet ki a társulási szerződés, mert az csak a-i lakosoknál keletkező hulladéokra terjed ki.

Az alperes azt a mennyiséget, ami a saját lakosságától származik, beszállítja a-i lerakóba, tehát a társulási szerződéses kötelezettségének eleget tesz.

A felperes zárónyilatkozatában azt is előadta, hogy a többi tagönkormányzat a felpereshez hasonlóan értelmezi a jogszabályokat és a-i lerakóba szállítja a társulási megállapodásnak megfelelően a hulladékot és csak az alperesi önkormányzat álláspontja tér el egyedül ebben a kérdésben.

A közösen elfogadott ártalmatlanítási díjról pedig van határozat, hiszen minden éves költségvetésben az üzleti terv elkészítésekor megállapításra kerül az ártalmatlanítási díj, amit az alperes nem is kifogásolt, tehát amelyek alapján a-ba történő szállítások folytán eddig is konkrét összegű ártalmatlanítási díjat kellett ezek alapján fizetni.

A 2016. március 23-án kelt ítéletében megállapította **törvényszék, hogy az alperes a 2007. február 15-én egységes szerkezetbe foglalt, helyi önkormányzatok társulási megállapodásának 8. §. utolsó bekezdése szerinti kötelezettségét megszegte, ezért kötelezte, hogy a vállalt szerződéses kötelezettségének tegyen eleget, a települési szilárd hulladéka teljes mennyiségének a-i lerakóba a Kft.-hez történő beszállítása érdekében. Ezt meghaladóan a felperes - kártérítési - keresetét elutasította.**

Az ítélet indokolásában utalt arra a bíróság, hogy az alperes maga sem vitatta, hogy a társulási megállapodás 8.) pont, (3) bekezdésében megjelölt kötelezettsége fennáll, de arra hivatkozott, hogy lehetetlen elkülöníteni a lakosság szilárd hulladékát az intézmények, közületek hasonló jellegű hulladékától, ezért azt együttesen szállítja be-ba, illetve részben a-i lerakóba. A saját maga által alapított Kft. ügyvezetőjének pedig utasítást nem adhat.

Mérlegelte a bíróság a tanúk vallomását és az okirati bizonyítékokat.

E szerint a-i Városüzemeltetési Nonprofit Kft. ügyvezetője tanúvallomásában szintén megerősítette azt a tényt, mely szerint a-ba beszállított hulladék egy része a lakosságtól származó hulladék.

Az alperesi védekezésnek megfelelően előadta, hogy-ban lényegesen olcsóbban veszik át a hulladékot, mint a-i lerakóban, tehát gazdasági kényszerűségből is választották ezt a megoldást. A hulladékgazdálkodásra vonatkozó jogszabályok azonban a közületi hulladék fogalmát nem szabályozzák, de a fogalom jogértelmezése kapcsán a tanú 2008-ból származó bírósági határozatot is hozott magával annak bizonyítására, hogy mi tartozik a közületi hulladék körébe, ami nem kötelező önkormányzati feladat, hogy azt elszállítsa az önkormányzat.

..... tanú a-i Hulladékgazdálkodási és Városüzemeltetési Kft. volt ügyvezetője tanúvallomásában előadta, hogy a mérlegjegyeken szerepelt olyan adat, hogy az lakossági vagy közületi hulladék-e, ezért annak mennyiségét becsléssel meg lehet határozni. A mintaként bemutatott mérlegjegyen szereplő vegyes települési hulladék fogalma azt takarja, hogy a lakosságtól vagy a közületektől származó kommunális hulladékról van szó, tehát a magánszemélyek által megtermelt hulladék is ebbe a körbe tartozik, illetve a közületek, boltokban keletkezett szemét is, ami például az ott dolgozóktól származik, típusában azonos.

..... a Városüzemeltetési Nonprofit alperesi Kft. műszaki és üzemeltetési vezetője tanúvallomása szerint úgy döntöttek, hogy 60%-át a hulladéknak-ba szállítják, 40%-át pedig a-i lerakóba.

..... a felperesi társaság hulladékgazdálkodási projekt vezetője a tanúvallomásában megerősítette azt a tényt, hogy 2010-től kellett volna a társulási megállapodás szerint az alperesi tag önkormányzatnak is a beszállítási kötelezettségét teljesíteni, hogy a rendszer működése fenntartható legyen, de ez csak részben valósult meg.-ban magasabbak a költségek, mert az egy modern, korszerű technológiát képvisel,-ban pedig csak egy lerakó működik, tehát annak a költségei még alacsonyabbak voltak. Utalt arra is, hogy az önkormányzatok többségében maga a felperes Kft-je szedi be a díjakat is, illetve maga végzi a hulladék beszállítását, de tekintetében ez eltérő, mert az alperes Városüzemeltetési Kft-je végzi a hulladék beszállítását és szedi be a közszolgáltatási díjakat. Az önkormányzati rendeletben pedig szerepel a-i lerakóhely, de mégsem történik meg a teljes-i települési hulladék ide való beszállítása.

A felperes által jelzett 7,5 forint díj lakosonként valójában nem a hulladék ártalmatlanítási díja, hanem egy kalkulált összeg, amit a társulás szakmai szervezete dolgozott ki arra az esetre, ha valamely önkormányzat nem teljesítené a beszállítási kötelezettségét. Ezt a Társulási Tanács is jóváhagyta, tehát erről született határozat.

A periratokhoz azonban ilyen okirati bizonyítékot a felperes nem csatolt, hanem csak egy számítási metodika tartalmú iratot nyújtott be 7. sorszámon, ami nem a Társulási Tanács tényleges határozata.

Az alperesi Kft. ügyvezetője 26. sorszámú írásbeli nyilatkozatában kimutatta, hogy a-ba beszállított hulladék a lakosság és a közületek tekintetében 2011-től 2014. évig a perbeli időszakban milyen mennyiségekben van nyilvántartva. Ezen belül a lakosságtól származóként megjelölt hulladék mennyiség nem jelentéktelen arányú. 2011-ben például közületi hulladék 2.236.641 kg, ugyanekkor a lakossági 314.179 kg, ami a 10%-os mértéket is meghaladja, amely ellentétben áll az ügyvezető tanúvallomásában megjelölt csekély néhány %-os mennyiséggel.

2014. évben pedig ez az arány jóval nagyobb, a-ba beszállított közületiként jelölt hulladék mennyiség 1.601.220 kg, míg a lakossági hulladék 965.340 kg.

Mindezekből az adatokból következően helytállóan állította a felperes képviselője, hogy-ba nem csak termelési hulladékot szállít be az alperes, amit egyébként máshová is beszállíthat, hanem olyan hulladékot is, ami a társulási szerződés hatálya alá tartozik, akár lakosságtól, akár közületektől származó, de nem termelési hulladék, melyet közszolgáltatás keretében gyűjt be az alperes. A közszolgáltatás keretében begyűjtött hulladékot pedig a társulási megállapodás szerint a-i lerakóba lenne köteles az alperes beszállítani.

A felperes jogértelmezése szerint a 2012. évi CLXXXV. tv. tehát a hulladékgazdálkodásra vonatkozó újabb jogi szabályozás is települési hulladékot említ, amely nem különböztet meg aszerint, hogy ez közületektől vagy magánszemélyektől származik-e. Az ingatlan egységhez köti ugyanis a fogalmat a törvény, amelyet az alperesi szolgáltató a közszolgáltatás keretében a rendelkezésre álló tárolóedényekből gyűjt be, és a közszolgáltató gépjárművével kerül elszállításra. Ezért az alperes által közületi hulladékként jelzett hulladékmennyiség nem vehető ki a társulási szerződés szerinti alperesi kötelezettség köréből.

A társulási megállapodás és a kereset is a települési hulladék beszállítására vonatkozik.

Az újabb 2012. évi CLXXXV. törvény értelmező rendelkezési körében a 2. § 43. pontja szerint lényegében hasonlóan fogalmaz, csak a folyékony hulladékot hagyja ki a fogalomból, amely szerint települési hulladék a *háztartási és a háztartási hulladékhoz hasonló szilárd* hulladék.

Az ingatlantulajdonos fogalmába a törvény beleérti nem csak a tényleges ingatlantulajdonost, hanem annak vagyongazdálkodóját, birtokosát vagy használóját is és a 21-22. §-ban konkrétan meghatározza a háztartási hulladék és a háztartási hulladékhoz hasonló jellegű hulladék fogalmát.

A szabályozás lényege tehát nem változott, a korábbi jogszabály, illetve az újabb jogszabály sem tartalmaz olyan rendelkezést, hogy csak a konkrét önkormányzat területén bejelentett állandó lakosoktól történő hulladékgyűjtésre vonatkozna a hulladékgazdálkodási jogszabály és ennek alapján az önkormányzatok hulladék közszolgáltatási tevékenysége.

Az alperes védekezését ezért e részben nem találta megalapozottnak a törvényszék. A korábbi, 2000. évi XLIII. tv. 21. §-a települési önkormányzatok kötelezettségei körében arra utalt, hogy az ingatlantulajdonosoknál keletkező települési hulladék kezelésére vonatkozó közszolgáltatást tart fenn az önkormányzat. A jogszabály tehát felperes álláspontjának megfelelően nem tartalmaz olyan szűkítést, mint amire az alperes hivatkozott.

Az alperes közszolgáltatója akár a természetes személy lakosoktól elszállított, akár más ingatlantulajdonostól elszállított, a felek vagy tanúk által a perben időnként „kommunális” hulladéknak nevezett hulladékmennyiséget is a-i lerakóba volt köteles beszállítani.

A jogértelmezésen túlmenően az alperesnek az a védekezése sem helytálló, hogy őt nem perelheti a felperes azért, ha az alperesi közszolgáltató nem a-i lerakóba szállítja be a települési szilárd hulladékot közigazgatási területéről.

A csatolt társulási megállapodás szerint - amelynek részese az alperes, mint tagönkormányzat - a tagok kifejezett kötelezettséget vállaltak arra, hogy **kizárólag a társulás hulladékkezelőjébe szállítatják** be települési szilárd hulladékaikat, ebből eredően a felperes a megállapodás alapján csak az alperes ellen indíthatott keresetet a szerződésszegésre hivatkozással. Az alperes által ugyancsak megjelölt helyi önkormányzatokról szóló törvény, a korábbi változatában az 1990. évi LXV. tv. 8. § (4) bekezdése szerint a kötelező önkormányzati feladatok között nem is tartalmazta a hulladékgazdálkodást, a 2011. évi CLXXXIX. tv. 13. § (1) bekezdése 19. pontja pedig helyi önkormányzati feladatok körében jelöli meg a hulladékgazdálkodást.

Mindezekre figyelemmel a felperes első kereseti kérelmét alaposnak találta a bíróság, ezért kötelezte az alperest, hogy tagi kötelezettségének tegyen eleget és a települési szilárd hulladékot a-i lerakóba szállíttassa be a jövőben, ami - az alperes álláspontjától eltérően - a fenti jogértelmezés alapján nem végrehajthatatlan cselekmény.

A kártérítés tekintetében azonban helytállónak találta az alperes védekezését, mivel a felperes nem bizonyította azt a per során, hogy a felperesi társulásnál következne be az alperes által szerződési kötelezettségszegésével összefüggésben álló kár.

Nem állapítható meg ugyanis a felperes keresetéből, vagy az általa rendelkezésre bocsátott adatokból, hogy a Kft. ártalmatlanítási díj bevételeinek csökkenése, amelyet az oda be nem szállított és-i lerakóba elvitt hulladékmennyiség alapján fizetendő ártalmatlanítási díj jelentene a felperes, mint társulás kára lenne.

Nem mutatta ki a felperes, hogy ez a társulásnál milyen bevételecsökkenést okoz, vagy milyen elmaradt haszonként jeleníthető meg és arra sem volt alkalmas a kereset, hogy a törvényszék akár mérlegeléssel a Kft. és a felperesi társulás között megosztott bevételekiesést kártérítésként állapítson meg és annak fizetésére kötelezze az alperest, ezért e részben az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

A felek fellebbezése folytán a *Fővárosi Ítéltábla* az elsőfokú bíróság ítéletét az alperesnek a társulási megállapodásban vállalt kötelezettsége megszegését megállapító, és az alperest a kötelezettség teljesítésére kötelező részében megváltoztatta és ebben a körben a keresetet elutasította, míg a további keresetet elutasító és illeték viseléséről rendelkező részében hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot e keretben a per újabb tárgyalására és új határozat hozatalára utasította. Az elbírált rész tekintetében kötelezte a felperest az alperes javára 30.000 Ft perköltség megfizetésére, míg a hatályon kívül helyezett rész tekintetében a felek másodfokú perköltségét 1.000.000 Ft+áfa összegben állapította meg.

A másodfokú bíróság indokolása szerint a felperes az alperesnek a hulladékbeszállítási kötelezettsége megszegése megállapítását és az alperes kötelezettsége jövőbeni megtartására kötelezését, valamint kártérítés fizetésre kötelezését kérte.

Az Ítéltábla álláspontja szerint megállapítási keresetnek nem volt helye, a beszállítási kötelezettség teljesítésére vonatkozó marasztalás iránti keresetet pedig el kellett volna utasítani, mert az végrehajtás útján nem kikényszeríthető. Elfogadta ugyanis a másodfokú bíróság az alperesnek azt a védekezését, hogy az általa alapított Városüzemeltetési Kft. vezetője operatív ügyekben nem utasítható, ezért az alperes beszállítatásra vonatkozó kötelezettsége nem végrehajtható.

Erre figyelemmel a teljesítésre kötelező részben részítéletével a keresetet elutasította a másodfokú bíróság. A kártérítésre vonatkozó elsőfokú keresetet elutasító rendelkezést pedig hatályon kívül helyezte, utalva arra, hogy nem kellő részletességgel tájékoztatta a bíróság a felperest a kártérítés érvényesítése körében bizonyítandó tényekről.

A megismételt eljárásban tisztázni szükséges az alperes kártérítési felelősségének jogalapját, figyelemmel arra is, hogy a per tárgyát képező kötelezettségvállalása feltétel nélküli-e, miként teljesült az ártalmatlanítási árak közös elfogadása, amennyiben ilyenre nem került sor, az érinti-e az alperes vállalt kötelezettségét, „az esetleges megváltozott körülményekre tekintettel” felróható-e az alperesnek a települési szilárd hulladék egy részének a-i hulladékkezelőbe szállítása.

A felperesnek pedig meg kell jelölnie, hogy a kára pontosan miben áll, milyen jellegű kárigényt érvényesít, tekintve, hogy az elsőfokú eljárásban elmaradt haszonra is tett nyilatkozatot, de arra is, hogy az alperesnek kalkuláción alapuló arányos költség-hozzájárulást szükséges fizetnie. Tisztázandó az is, hogy a felperes kára miként áll összefüggésben az alperes sérelmezett magatartásával. A másodfokú eljárásban a felperes már úgy nyilatkozott, hogy nem a beszállítás elmaradásából eredő árbevétel kiesés, hanem az üzemeltetési bevételekiesés és annak alapján történő kalkulációból ered a kára.

Az **újabb eljárásban** a kötelezettségszegésre vonatkozó keresetet elutasító jogerős részítélet ellenére, tartalmában a kártérítés jogalapjaként mégiscsak az alperes beszállíttatási kötelezettségének elmulasztását, annak körülményeit kellett vizsgálni a bizonyításra vonatkozó utasítások alapján.

A felperes *kártérítési keresetében* lényegében az alapügyben előadottakat tartotta fenn, azokat megismételte, csak a bevételkiesésre, mint kárelemre nem hivatkozott, hanem elmaradt haszonnak azt tekintette, hogy a beszállítási kötelezettséget megszegő tag önkormányzatnak a 21/2010.(VIII.03.) határozata alapján üzemeltetési hozzájárulást kell fizetni, melynek mértéke 7,5 forint/nap és ennek a kötelezettségének az alperes felhívás ellenére nem tett eleget 2010 - 2014. években.

E kalkuláció alapján a felperes az általa megállapított összeg arányos részének kártérítésként megfizetésére kérte az alperes marasztalását, utalva arra, hogy a Városüzemeltetési Kft. által adott adatszolgáltatás szerint az alperes által is elismerten, a települési szilárd hulladék legalább 42%-át a-i Hulladéklerakóba szállítja be az alperes városgazdálkodási társasága.

A kártérítés jogalapja tekintetében hivatkozott a felperes arra, hogy a Társulási Tanács 3/2010.(II.5.) határozata szerint 2010. évben 10.328 Ft+áfa volt a közösen elfogadott ártalmatlanítási díj, míg a következő 2 évben 15.127 Ft+áfa, 2013-ban pedig 19.551 Ft+áfa tonnánként a 13/2012 (X.25.)számú határozat alapján.

A társulási megállapodás szerint a tagok kötelesek egymással együttműködni és a települési szilárd hulladékot *kizárólagosan a-i lerakóba beszállítani*. Elfogadhatatlan az alperesnek az a védekezése, hogy a magas ártalmatlanítási díjak miatt szegte meg a beszállítási kötelezettségét. A közösen elfogadott ártalmatlanítási árakat pedig az alperes nem vitatta, a részbeni beszállítás a hulladéklerakóba ezek alapján történt.

Mivel pedig az alperes neki felróható módon tudatosan szegi meg a beszállíttatási tagi kötelezettségét, ezen jogellenes és felróható kötelezettségszegésével okozati összefüggésben keletkezett a felperes kára, mivel a kiszámlázott 7,5/fő üzemeltetési hozzájárulást nem fizette meg az alperes azóta sem. Hivatkozott arra is a felperes a jegyzőkönyvi nyilatkozataiban, hogy a Társulási Tanács minden évben elfogadta a társulás költségvetését, amely a közölt ártalmatlanítási díjjal számolt évente, tehát ezért is pontosan tudnia kellett a felperesnek a díj összegéről és arról, hogy ezzel fogadták el a költségvetést.

Utalt arra is, hogy a Társulási Szerződésben nem az van megfogalmazva, hogy az alperesnek kell beszállítani a települési hulladékot a-i lerakóba, hanem hogy annak *beszállíttatására* köteles, ezért alaptalan az alperes azon hivatkozása, hogy ő nem tudja beszállítani a lerakóba a hulladékot. Az alperes azon felvetésére, hogy jelenleg már nem tudja teljes mértékben fogadni a-i hulladékkezelő a mások által beszállítani kívánt hulladékot, hivatkozott arra, hogy korlátozás nélkül nem is köteles azt átvenni, hiszen csak a társulás tagjaitól köteles elfogadni a beszállítást. Arra pedig, hogy a Kft. nem a felperes által megjelölt 2012. októberben elfogadott határozat szerinti - nem tudni hogyan számolt - magasabb ártalmatlanítási díjakon számláz 2013-ban, hanem alacsonyabb összegben, az volt az álláspontja, hogy a hulladékról szóló törvény szerint kell számlázni a Kft-nek, de ha kevesebbet kér a társulási határozatban megállapított összegnél, az egyébként nem hátrányos az alperesre.

Arra az alperesi felvetésre pedig, hogy a Városüzemeltetési Kft. jogi személynek közvetlen utasításokat nem adhat az alperes a beszállítás érdekében, azt emelte ki, hogy a Kft. vezetőjén számon kérheti a kötelezettségteljesítés elmulasztását, figyelemmel kísérheti a Kft. tevékenységét, tehát nem tett meg minden indokolt intézkedést ahhoz, hogy szerződéses kötelezettségének eleget

tegyen. Azzal, hogy önkormányzati rendeletet alkotott, a beszállítási szerződés kötelezettségének még nem tett eleget.

Így táblázatosan évenkénti bontásban kimutatva összesen 84.346.706,-Ft kártérítés megfizetésére kérte az alperes kötelezését a régi Ptk. 339.§ (1) bekezdése alapján, és 2011. január 1-től 2014. augusztus 31-ig esedékes késedelmi kamat megfizetésében való marasztalását is kérte.

Az alperes *ellenkérelmében*, előkészítő-iratában a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy az Ítélet tábla részítéletében megállapította, hogy a felperes követelése végrehajthatatlan, amiből az is következik, hogy ha nem kényszeríthető ki a Társulási Megállapodás 8. pontjának utolsó bekezdésében írt kötelezettségvállalás, akkor az egy lehetetlen feltétel, a Ptk.228.§ (3) bekezdése szerint, melynek folytán a részleges érvénytelenség szabályait kell alkalmazni. A Ptk. 234.§ (1) bekezdése szerint pedig semmis szerződésre kárigény sem alapítható.

Hivatkozott arra is, hogy a felperes a megelőző eljáráshoz képest semmilyen új tényelődást nem tett, bizonyítékot nem csatolt, az ártalmatlanítási árak közös elfogadása kapcsán sem. Önmagában abból, hogy egy-i lakosnak mennyi hulladékot kell „megtermelni” egy évben nem lehet arra következtetést levonni, hogy ténylegesen mennyi hulladék keletkezett. Állítása szerint pedig-ról összességében nagyobb mennyiségű hulladék került beszállításra-ba, mint amekkora mennyiségű szilárd hulladék a közszolgáltatás körébe tartozóan keletkezett. Ezért kár nem érhet a felperest.

Előadta azt is, hogy önkormányzati rendeletet alkotott az alperes 18/2001. 35/2013. számon, amelyben szabályozta azt, hogy az ártalmatlanításra kijelölt hulladékelfhelyező telep külterületén lévő műszaki létesítmény. A jelenleg hatályos 15/2015.(III.30.) sz. önkormányzati rendelet 7.§-a is úgy rendelkezik, hogy a közszolgáltató a közszolgáltatás keretében gyűjtött vegyes hulladékot a-i létesítménybe szállítja ártalmatlanításra, ez a kijelölt ártalmatlanítási létesítmény. Álláspontja szerint ezzel eleget tett a Társulási Szerződésben vállalt beszállítási kötelezettsége teljesítésének. Ha pedig ezt a normát a-i Városüzemeltetési Kft. megszegi, akkor a felperesnek ellene kell pert indítani. Vitatta a felperes 7,5 Ft/fő/nap hozzájárulási költség számítását is, mivel annak nincs határozati alapja.

Jegyzőkönyvi nyilatkozata szerint, önmagában az, hogy ilyen kalkuláció volt a felperesnél, az legfeljebb az ő egyoldalú aktusa, de az azt elfogadó társulási határozat hiányában nem kötelező a tagokra, ezért az alperessel szemben ilyen alapon a felperes nem érvényesíthet igényt.

Az pedig, hogy a költségvetést a taggyűlés elfogadja, nem jelenti azt, hogy meg is állapodtak a felek az ártalmatlanítási díjakban. A felperes által csatolt 13/2012.(X.25) számú határozat szerint a 2013. évre az új hulladék törvény várható rendelkezéseire figyelemmel megállapított díjak nem is azonosak a Kft. díjszabásával, nem is tudható, hogy ezek az adatok honnan vannak. Sem a felperes által csatolt 21/2010. sem 13/2012. sz. határozat nem tartalmaz rendelkezést a felperes által hivatkozott 7,5 forint költség hozzájárulásról.

A törvényszék az alapeljárásban lefolytatott bizonyítás, valamint az újabb eljárásban keletkezett bizonyítékok alapján megállapította, hogy a felperes keresete jogalapját tekintve megalapozott, annak összecszerűségét azonban a felperes nem bizonyította, így a bíróság által adott jegyzőkönyvbe foglalt tájékoztatásnak megfelelően a bizonyítás sikertelensége az ő terhére esik, ezért a keresetét el kellett utasítani.

A felek által előadottak lényegileg már az alap eljárásban is ismertek voltak, a kártérítés összecszerűségét is hasonlóan jelölte meg a felperes, amit nem talált bizonyítottnak a törvényszék a megelőző, és jelen eljárásban sem.

A kártérítési jogalappal kapcsolatosan azonban az alperesnek a lehetetlen feltételre és a szerződés részleges semmisségre vonatkozóan az újabb eljárásban is kifejtett álláspontja a törvényszék szerint nem helytálló.

Az, hogy a társulási szerződés szerint minden tag kötelezte magát arra, hogy beszállíttatja a települési szilárd hulladékot a-i hulladéklerakóba, nem volt lehetetlen feltétel, hiszen a többi tagönkormányzat nagy többséggel ezt a kötelezettségét teljesítette is, csak néhány önkormányzat nem tett ennek eleget teljes egészében a perben feltárt adatok szerint. Ha ez a feltétel semmisséget eredményezne, az a szerződés lényeges részét érinti, hiszen az együttműködés kötelezettség és a társulás működése tekintetében ez volt az alapvető feltétel a hulladékkezelési létesítmény fenntarthatósága szempontjából, tehát ha semmis lenne az az egész szerződés semmisségét vonná maga után.

Márpedig a szerződés nyilvánvalóan nem volt semmis, hiszen a tagok ennek alapján folytatták a tevékenységüket és semmisségi okra senki sem hivatkozott, korábban az alperes sem.

A vállalt feltétel pedig lehetetlen nem volt, hiszen a beszállíttatásról az alperes nem csak úgy gondoskodhat, hogy az általa alapított Kft. útján szállíttatja be a hulladékot, hanem ha a saját Kft-je nem hajlandó az alapító szándéka szerint eljárni, akkor lehetősége lett volna akár az ügyvezetőt felmenteni és másikat kijelölni, aki hajlandó az önkormányzati kötelezettség teljesítés érdekében megszervezni a Városüzemeltetési Kft. tevékenységét, illetve a Kft-vel is köthetett volna megállapodást, aki egyébként is szállított részben-ról a tényállás szerint a gyűjtőszigetekről hulladékot a-i Hulladékkezelő Központba.

Ezen kívül akár másik Kft. alapításával is lehetősége lett volna az alperesnek arra, hogy teljesítse a szerződésben vállalt beszállíttatási kötelezettségét, ha a Kft-vel nem kívánt szerződést kötni, de Városüzemeltetési kft-jére nem tudott semmilyen hatást gyakorolni e téren, ami némileg életszerűtlen, passzív alapítói hozzáállásnak tűnik. Komolytalan az a megjegyzése, hogy ő maga nem szállíthatja be a szemetet, mert ezt senki sem várta el tőle. A szerződésben vállalt feltétel teljesítése tehát nem volt lehetetlen, alappal az alperes nem hivatkozhat védekezésként a régi Ptk.228.§-ára.

A „pacta sunt servanda” alapelve szerint a szerződéseket teljesíteni kell, az alperes pedig ennek a szerződéses kötelezettségének - amely szerint beszállíttatja a teljes települési hulladékát kizárólagosan ai létesítménybe - nem tett eleget, kötelezettségszegése megállapítható a kártérítés jogalapként.

A részítélet ugyan a kötelezettségszegés tekintetében elutasította a keresetet, de egyben előírta, hogy kártérítési jogalapként azt vizsgálni kell.

Az alperes szerződésszegő magatartása folytán - azzal okozati összefüggésben - a felperesnek kára keletkezett, az üzemeltetési költség hozzájárulás befizetése elmaradása miatt, csak annak összecszerúsége nem volt bizonyított. Az alperes semmilyen, akár kisebb összeget sem fizetett meg, noha elismerten a beszállítási kötelezettségét megszegte. Ez pedig a felperesnek bevétel kiesését okozott. A kártérítési dogmatika szerint a kár okozása önmagában jogellenes, a kár bekövetkezte esetén tehát a jogellenességet külön bizonyítani nem is kell

E körben az ártalmatlanítási díjak elfogadásának hiányára kimentési okként az alperes nem hivatkozhat, mivel a beszállítási kötelezettsége elmulasztásának okaként egyszer sem azt jelölte meg, hogy a társulás nem fogadott el évente ártalmatlanítási díjakat, a kötelezettségszegése ettől független volt.

Az alapeljárásban is arra hivatkozott, hogy aKft. magas árakon számláz, a-i lerakó ahhoz képest féláron veszi át a hulladékot, ezért az alperes Városüzemeltetési Kft-je gazdasági okokból szállítja a hulladék egy részét-ba.

A beszállítási kötelezettség részbeni mellőzése tehát nem azon alapult, hogy a beszállítás mellőzésének okaként az alperes az ártalmatlanítási díjak elfogadásának hiányát jelölte volna meg,

ennek semmilyen okirati nyoma nincs. Az alperes a felperes tekintetében jellemzően okirati bizonyíték hiányára hivatkozik, de saját állításai, illetve védekezése alapjaként okirati bizonyítékkal maga az alperes sem szolgált.

Logikai ellentmondást is tartalmaz ez az alperesi védekezés, mert a beszállított hulladék ártalmatlanítási díja kapcsán nem hiányolta az azt megállapító határozatokat, csak a be nem szállított rész tekintetében, noha a díjtétel azonos.

Alappal hivatkozott a felperes arra, hogy az alperes által beszállított hulladék ártalmatlanítási díj fizetése, számlázása azokon az ártalmatlanítási árakon történt, amelyet évente a költségvetésbe a társulás beépített, minden tag figyelembe vett, és amely díjakról az alperesnek tudomása volt akkor is, ha a 2011. és 2012. évre külön határozatot okirati bizonyítékként nem csatolt be a felperes. Ennek a 2010 - 2013. év közötti időszakban nem volt semmilyen jelentősége, ezek hiányára utóbb csak a perben hivatkozott védekezése körében az alperes

Ráutaló magatartásával azonban a vitatott években elfogadta az ártalmatlanítási díjat még akkor is, ha arról csak a 2010-ben hozott 3/2010.(II.5.) számú határozat rendelkezett, mellékletében meghatározva a 2011 - 2012. évre számított és az elnökség által támogatott díjképzés szerinti díjat.

Az alapiratban a felperes által csatolt 2010-2011-2012-ben az alpereshez írt levélre adott válasz nem található, csak a/2015/16. sz. jegyzőkönyv mellékleteként csatolt iratokban található az alperes polgármesterének 2013. januárban keltezett felpereshez írt levele, amelyben a felperes által jelzett 42.581.902,-Ft fizetési kötelezettséget nem fogadja el, azt visszautasítja, hivatkozva arra, hogy a 2010 - 2012 közötti időszakban az alperes a HGT értelmében járt el és nem sértette a társulás, illetve a Kft. érdekeit. E levélben sem vitatta az alperes a hulladéklerakási díjak meglétének tényét, melyet 2010-2011-és 2012-ben meg is jelöl, utalva arra, hogy az folyamatosan emelkedik.

Hivatkozott arra, hogy kezdeményezik a lerakási díj felülvizsgálatát, mert a 2013-ra alkalmazásra kerülő díjak irreális szinten járnak. A társulási határozatok hiányára azonban nem hivatkozott és a levél tartalma szerint a 2013-ra számítandó díj tekintetében kezdeményezik majd a díj felülvizsgálatát. Ilyen felülvizsgálatra vonatkozó eljárásról azonban nincs okirati bizonyíték, erre az alperes sem hivatkozott utólag sem.

Ugyanekkor csatolt község polgármesterének levele is a 2013. évi díjképzés kifogásolására vonatkozik, a korábbi években alkalmazott ártalmatlanítási díjakat bár magasnak találták, de nem kifogásolták a tag önkormányzatok község polgármesterének a Vidékfejlesztési Miniszterhez írt levele szerint.

..... az alperesi Kft. ügyvezetője tanúvallomása szerint a Kft. díjszámítási metodikáját ismeri, az indexálással emelkedik rendszeresen, ezt a díjat az önkormányzatoknak kellene rendelettel elfogadni, de tudomása szerint a társulás, vagy a Társulási Tanács fogadta el ezeket a díjemeléseket.

Az okirati bizonyítékok már az alapeljárásban rendelkezésre álltak, de a bizonyítás tekintetében jelenleg sincs jogi relevanciájuk, a társulási szerződés 8. pont, amelyre igényét alapította a felperes, nem tartalmaz olyan kötelezettség kizárást szabályozó feltételt, amely szerint ha az ártalmatlanítási díj összegével nem ért egyet az önkormányzat, akkor beszállítási kötelezettsége nem áll fenn. A beszállítási kötelezettség elmulasztása tehát nem függött az estleges díjvitától.

Ténylegesen egyébként a beszállítás nagyobb része megtörtént, és a perben ismert díjtételek szerint, amelyet a gyakorlatban a tag önkormányzatok elfogadtak, ezek megváltoztatására vonatkozó eljárás és eltérő díjtételt megállapító határozatról sincs okirati bizonyíték.

A fentebb kifejtettek szerint azonban ennek nincs is gyakorlati jelentősége, mivel a beszállítási kötelezettséget nem zárta ki a társulási szerződés díjvita esetére sem.

Mivel az alperes nem vitatta, hogy a települési hulladék mintegy 40% -át nem szállította be a társulási szerződésnek megfelelően a-i hulladéklerakóba, így a szerződést megszegte

és ez - noha a kizárólagos beszállítási kötelezettségét, az első fokú ítélet marasztaló rendelkezésének megváltoztatása folytán nem köteles teljesíteni - a kártérítési jogalap megállapítására azonban okot ad a másodfokú határozatban előírt újabb bizonyítás alapján is.

Alapos azonban az alperesnek az a védekezése, hogy a 21/2010. (VIII.03). számú társulási határozat alapján nem állapítható meg, hogy milyen összegű üzemeltetési költség hozzájárulás fizetésére lenne kötelezhető.

E határozat ugyanis csak azt írta elő - a 7. sorszám alatt az alapügyben is csatolt határozat szerint - hogy a hulladékot be nem szállító településekkel szemben az igazolható bevételkiesés és működéséhez kapcsolódó arányos üzemeltetési költség-hozzájárulás beszedéséről köteles intézkedni a társulás elnöke.

Ugyanakkor azt is tartalmazza a kivonat, hogy a legközelebbi társulási tanácsi ülésig kell felmérni a bevételkiesést és a tagi költség-hozzájárulás helyzetét. A 7,5 forint díjra vonatkozó kalkuláció záró része szerint „a Társulási Tanács döntést hoz arról, hogy a bevétel kiesését a tagoknak pótolni kell, a megállapított 7,5 forint mögött viszont pontos számítások állnak”.

E 7,5 forintos hozzájárulás megállapítására azonban sem társulási tanácsi határozat nem született, illet a felperes nem csatolt be, sem az önkormányzatok nem fogadták el ráutaló magatartással sem. Értesültek a díjkalkulációról, de ezt az összeget nem kívánták befizetni. Ez tehát a gyakorlatban sem ment foganatba, csak egy kalkuláció szintjén maradt, így e vonatkozásban az alperes alappal hivatkozott arra, hogy ilyen kalkulációs számítás alapján kártérítés megfizetésére nem kötelezhető, ezt az összeget mindvégig vitatta.

Mivel tehát a felperes a kártérítési követelés összecszerűségét nem bizonyította a Ptk.339.§. (1) bekezdésére alapított kártérítési keresetét a törvényszék elutasította.

Mivel a peres felek pernyertessége aránya hasonló, a felperes a kártérítés jogalapja tekintetében pernyertes lett, a kártérítés összecszerűsége vonatkozásában nem, ezért a törvényszék úgy rendelkezett a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint, hogy mindegyik peres fél viseli saját perköltségét, beleértve a korábban felmerült fellebbezési költségét is, míg a felek személyes illetékmentessége folytán a le nem rótt eljárási illetéket az állam viseli.

Balassagyarmat, 2017. július 11.

Dr. Barsi József s.k.
bíró

a kiadmány hitelül: